ఆదాయపు పన్ను కమిషనర్, పూనా

1961
మార్చి 6

వర్సెస్

బుల్దానా డిస్ట్రిక్ట్ మెయిన్ క్లాత్ ఇంపోర్టర్స్ గ్రూప్

(జె. ఎల్. కపూర్, ఎం.హిదయతుల్లా మరియు జె. సి. షా, న్యాయమూర్తులు.)

ఆదాయపు పన్ను – వ్యక్తుల సమూహం యొక్క వ్యాపారం – ఉమ్మడి ప్రాతిపదికన లాభాలను నిర్ధారించడం మరియు పంచుకోవడం – భాగస్వామ్యం సమూహం – భారతీయ ఆదాయపు పన్ను చట్టం, 1922 (11 ఆఫ్ 1922), సెక్షన్.3.

వస్త్రం పంపిణీ కోసం జిల్లా డిప్యూటీ కమీషనర్ ఒక పథకాన్ని రూపొందించారు , వారు మిల్లుల నుండి వస్త్రాన్ని దిగుమతి చేసుకోని మరియు చిల్లర వ్యాపారులకు పంపిణీ చేయడానికి వ్యక్తుల సమూహాన్ని ఏకైక ఏజెంట్లుగా నియమించారు. వేర్వేరు కాలాల్లో సమూహం వేర్వేరుగా ఏర్పాటు చేయబడినప్పటికీ, సభ్యులలో ఒకరు ,'H' సంస్థ సాధారణ సభ్యునిగా కొనసాగింది. వ్యాపారం యొక్క లాభాలు సమూహంలోని సభ్యుల మధ్య వారు అందించిన మూలధన నిష్పత్తితో పంపిణీ చేయబడింది.ఆదాయపు పన్ను అధికారి భారతీయ ఆదాయపు పన్ను చట్టంలోని సెక్షన్. 22(4) కింద నోటీసు జారీ చేశారు మరియు ఖాతా పుస్తకాల తయారీపై ప్రతివాదిని "వ్యక్తుల సంఘంగా " అంచనా వేశారు. వ్యక్తుల సమూహాన్ని "వ్యక్తుల సంఘం " అని పిలవడానికి ముందు వారు "భాగస్వామ్యుల స్వభావం"లో ఉన్నారని నిర్ధారించవలసి ఉందని , ఇది తక్షణ సందర్భంలో అలా కాదని హైకోర్టు అభిప్రాయపడింది, సమూహంలోని సభ్యులను డిప్యూటీ కమీషనర్ దిగుమతిదారులుగా నియమించారు ;

సమూహం యొక్క భాగస్వామ్యాన్ని స్వేచ్ఛా సంకల్పంతో నిర్వహించడం సాధ్యం కాదు ,బలవంతం కారణంగా వారు సంఘంలో సభ్యులుగా చేర్చబడ్డారు సెక్షన్ 3 భారతీయ ఆదాయపు పన్ను చట్టం ప్రకారం వారు "వ్యక్తుల సంఘం" కాదు.

నిర్ణయించబడినది, ఒక వ్యాపారాన్ని కొనసాగించడం మరియు లాభాలను ఉమ్మడి ప్రాతిపదికన నిర్ధారించడం, ఆపై ప్రతి ఒక్కరు అందించిన మూలధనం ప్రకారం సమూహంలోని సభ్యులకు పంపిణీ చేయడం, ఈ సమూహం "వ్యక్తుల సంఘం" మరియు లాభాలను అందించే పథకంలో డిప్యూటీ కమీషనర్ యొక్క ఉదాహరణలో లేదా నియంత్రణలో ఉందని లేదా సమూహాంను ఏర్పాటు చేసి సభ్యులను అతను నియమించినను ఇందులో ఎటువంటి తేడా లేదు.

కమీషనర్ ఆఫ్ ఇన్ కమ్ టాక్స్ , బొంబాయి నార్త్ v. ఇందిరా బాల కృష్ణ, [1960] 3 SCR 513, సూచించబడింది.

మహ్మద్ నూరుల్లా v. ఆదాయపు పన్ను కమిషనర్, [1961] 3 SCR 515, ఆధారపడింది.

సివిల్ అప్పీల్ అధికార పరిధి: సివిల్ అప్పీళ్ల నం. 41-44 ఆఫ్ 1960.

Misc. సివిల్ కేసు నం. 27 ఆఫ్ 1954 మాజీ నాగపూర్ హైకోర్టు యొక్క ఏప్రిల్ 13, 1956 నాటి తీర్పు మరియు ఆర్డర్ నుండి ప్రత్యేక అనుమతి పై అప్పీలు చేయబడింది.

అప్పీలుదారుల కోసం కోసం కె.ఎన్. రాజగోపాల్ శాస్త్రి మరియు డి.గుప్తా.

ప్రతివాది కోసం జె.ఎం.థాకర్ , ఎస్.ఎన్.ఆండ్లీ, రామేశ్వర్ నాథ్ , పి.ఎల్.వోహ్రా మరియు జె.బి.దాదాచాంజి.

1961, మార్చి 6. న్యాయస్థానం తీర్పును వెలువరించిన వారు,

కపూర్ జె,:-- ఇవి ఆదాయపు పన్ను కమీషనర్ ద్వారా వేయబడిన నాలుగు అప్పీళ్లు . ఆదాయపు పన్ను చట్టంలోని సెక్షన్ 66-A(2), క్రింద ఆదాయపు పన్ను రిఫరెన్స్‌లో ఉన్నాయి . ఆదాయపు పన్ను చట్టంలోని 66-A(2) (ఇకపై 'చట్టం' అని పిలుస్తారు). మా నిర్ణయం కోసం వచ్చిన ప్రశ్న ప్రతివాది చట్టంలోని సెక్షన్ 3 లోని అర్థం ప్రకారం "వ్యక్తుల సంఘమా"

అప్పీళ్లు రెండు ఆదాయ-పన్ను మదింపులుకు మరియు రెండు అదనపు లాభాల పన్ను మదింపులకు సంబంధించినవి, వరుసగా 1946-47 మరియు 1947-48, అకౌంటింగ్ సంవత్సరాల ఫిబ్రవరి 1, 1945 నుండి సెప్టెంబర్ 30,1945 మరియు అక్టోబర్ 1 వరకు, 1945, ఆగష్టు 21, 1946 వరకు, తరువాతివి వసూలు చేయదగిన ఖాతాకు సంబంధించినవి. ఫిబ్రవరి 1, 1945 నుండి సెప్టెంబర్ 30, 1945 వరకు మరియు అక్టోబర్ 22, 1945 నుండి మార్చి 31, 1946 వరకు గల కాలానివి. అదనపు లాభాల పన్ను అప్పీళ్ల నిర్ణయం ఆదాయపు పన్ను అప్పీళ్ల నిర్ణయంపై ఆధారపడి ఉంటుంది.

వాస్తవాలను ఇప్పుడు చెప్పవచ్చు: 1945లో బుల్దానా డిప్యూటీ కమీషనర్ తన జిల్లాలో బట్టల పంపిణీ కోసం ఒక పథకాన్ని రూపొందించారు మరియు ప్రభుత్వ సి.పి. అనుమతితో హాజీ అహ్మద్ హాజీ అలీ & కో., భాంజీ కువర్జీ , త్రయంబక్లాల్ త్రిభోవన్ దాస్ మరియు డియోలాల్ రంగూలాల్ అనే నలుగురు వ్యక్తులను భారతదేశంలోని వివిధ ప్రాంతాలలోని మిల్లుల నుండి వస్త్రాన్ని దిగుమతి చేసుకోవడానికి మరియు రిటైలర్‌లకు పంపిణీ చేయడానికి ఏకైక ఏజెంట్లుగా నియమించారు. వారిలో ఇద్దరు హాజీ

అహ్మద్ హాజీ అలీ & కో. మరియు భాంజీ కువర్జీ ఫిబ్రవరి 1, 1945 నుండి సెప్టెంబర్ 1945 చివరి వరకు వ్యాపారాన్ని కొనసాగించారు. ఈ ఇద్దరు వ్యక్తులు అందించిన మూలధన నిష్పత్తిలో వ్యాపారం యొక్క లాభాలు వీరి మధ్య పంపిణీ చేయబడ్డాయి. సెప్టెంబరు 1945 తరువాత దిగుమతిదారుల సమూహంలో మార్పు వచ్చింది మరియు మరికొందరు కూడా సమూహంలో చేరారు మరియు తరువాత కాలంలోని లాభాలు సమూహంలోని సభ్యుల మధ్య అదేవిధంగా పంపిణీ చేయబడ్డాయి, ఎందుకంటే ఇది ప్రతి ఒక్కరూ అందించిన మూలధనానికి అనులోమానుపాతంలో ఏర్పడింది.

1947 మార్చి 12న ఆదాయపు పన్ను అధికారి చట్టంలోని సెక్షన్ 22(2) కింద నోటీసు జారీ చేశారు. ప్రతివాది 1946-47 అసెస్‌మెంట్ సంవత్సరానికి సమూహం యొక్క ఆదాయానికి సంబంధించిన రిటర్న్‌ను సమర్పించవలసిందిగా కోరింది. ఇది హాజీ అహ్మద్ హాజీ అలీ & కోకి అందించబడింది, అయితే ఆ సంస్థ ; సభ్యుల సమూహం మధ్య ఒప్పందం యొక్క గోప్యత లేదని వాదిస్తూ ఎలాంటి రిటర్న్‌ను అందించలేదు. ఆ తర్వాత చట్టంలోని సెక్షన్ 22(4) కింద నోటీసు జారీ చేశారు మరియు పుస్తకాల తయారీపై, ఆదాయపు పన్ను అధికారి చట్టం యొక్క సెక్షన్ 23(4) ప్రకారం సెప్టెంబర్ 1945తో ముగిసిన సంవత్సరానికి ఆదాయాన్ని నిర్ధారించారు మరియు కింద ఆదాయపు పన్ను చెల్లింపు బాధ్యతను అంచనా వేశారు. అతను ఆదాయపు పన్ను మరియు అదనపు లాభాల పన్ను ప్రయోజనాల కోసం ప్రతివాదిని "వ్యక్తుల సంఘం"గా అంచనా వేశారు. చట్టంలోని సెక్షన్ 27 కింద ఒక దరఖాస్తును పెట్టుకొన్నారు , ఆదాయపు పన్ను అధికారి కొట్టివేశారు. అదేవిధంగా 1947-48 సంవత్సరానికి మళ్లీ నోటీసు జారీ చేయబడింది అది హాజీ అహ్మద్ హాజీ అలీ & కో.కి అందించబడింది మరియు అదే విధంగా సమూహం ఆదాయపు పన్నుకు సంబంధించిన వ్యక్తుల సంఘంగా అంచనా వేయబడింది మరియు ఇది అక్టోబర్ 22, 1945, నుండి మార్చి 31, 1946 కాలానికి అదనపు లాభాల

పన్నుగా కూడా అంచనా వేయబడింది ,మరియు ఆదాయపు పన్ను చట్టంలోని సెక్షన్ 27కింద దరఖాస్తు చేయబడింది,ఈ కాలానికి సంబంధించిన దరఖాస్తు కూడా రద్దు చేయబడింది.

ఆదాయపు పన్ను మరియు అదనపు లాభాల పన్నుల మదింపుల ఉత్తర్వులపై అప్పీళ్లు స్వీకరించబడ్డాయి, అయితే వాటిని అప్పిలేట్ అసిస్టెంట్ కమీషనర్ తోసిపుచ్చారు. అప్పీళ్లు ఆదాయపు పన్ను అప్పిలేట్ ట్రిబ్యునల్‌కు తీసుకెళ్లబడ్డాయి , అయితే అవి కూడా ఏప్రిల్ 18, 1950 నాటి ఉత్తర్వు ద్వారా కొట్టివేయబడ్డాయి. హైకోర్టుకు సూచన కోసం చేసిన దరఖాస్తును ట్రిబ్యునల్ తోసిపుచ్చింది , చట్టంలోని సెక్షన్ 66(2) కింద హైకోర్టు నుండి ఆర్డర్ పొందబడింది మరియు హైకోర్టుకు నాలుగు ప్రశ్నలు సూచన చేయాలని ఆదేశించింది. అప్పీళ్లకు సంబంధించిన ప్రశ్న కిందివిధంగా ;

"కేసు యొక్క వాస్తవ పరిస్థితులలో, బుల్దానా జిల్లా ప్రధాన వస్త్ర దిగుమతిదారుల సమూహం ఆదాయపు పన్ను చట్టం, 1922లోని సెక్షన్ 4 యొక్క అర్థంలో 'వ్యక్తుల సంఘం'ను ఏర్పాటు చేసింది . ఆ స్థితిలో మరియు అదనపు లాభాల పన్ను మరియు ఆదాయానికి పన్ను మదింపు చేయబడాలి?"

ఏప్రిల్ 18, 1950 నాటి ట్రిబ్యునల్ యొక్క ఉత్తర్వులు , వివిధ కాలాలకు వస్త్రాన్ని దిగుమతి చేసుకున్న సమూహం భిన్నంగా ఏర్పాటు చేయబడింది, అయితే హాజీ అహ్మద్ హాజీ అలీ & కో. సాధారణ సభ్యుడు. వ్యాపారానికి సంబంధించిన పుస్తకాలను హాజీ అహ్మద్ హాజీ అలీ & కో నిర్వహించేవారు మరియు సమూహంలోని భాగాలలో మార్పు వచ్చిన ప్రతిసారీ ప్రత్యేక పుస్తకాల సెట్ వారిచే నిర్వహించబడుతుంది మరియు ఆ సంస్థల నుండి వచ్చే లాభాలను వివిధ వ్యక్తుల మధ్య విభజించారు. ఆయా సందర్భాలలో సమూహాన్ని ఏర్పాటు చేశారు. "వ్యక్తుల సంఘం " లేదని మరియు దిగుమతి

చేసుకున్న వస్త్రాన్ని దిగుమతిదారులకు జారీ చేయబడిందని, వారి స్వంత ఖాతాలో విక్రయాలు జరిగాయని ట్రిబ్యునల్ ముందు వాదించారు. అయితే ట్రిబ్యునల్ గుర్తించింది:

"బట్టల దిగుమతి మరియు పంపిణీ ఉమ్మడి ప్రాతిపదికన జరిగినట్లు ఖాతాలు చూపిస్తున్నాయి. కొనుగోళ్లు జాయింట్ ఖాతాలో జరిగాయి , అమ్మకాలు ఉమ్మడి ఖాతాలో జరిగాయి , లాభం మొదట జాయింట్ ఖాతాలో నిర్ధారించబడింది మరియు తరువాత వారి అంగీకరించిన వాటా ప్రకారం పంపిణీ చేయబడింది. లాభాలు: మా అభిప్రాయం వ్యక్తుల సంఘం యొక్క స్థితిపై సరిగ్గా అంచనా వేయబడింది."

ట్రిబ్యునల్ ద్వారా కేసు యొక్క ప్రకటన తర్వాత ఈ విషయం హైకోర్టు వద్దకు వెళ్లినప్పుడు , వ్యక్తుల సమూహాన్ని "వ్యక్తుల సంఘం" అని పిలవడానికి ముందు వారు భాగస్వాముల స్వభావం కలిగి ఉన్నారని నిర్ధారించాలని పేర్కొంది , అంటే, సమూహంలోని సభ్యులు వారి స్వంత సంకల్పం లేదా స్వేచ్ఛా సంకల్పంతో లాభాలను సంపాదించాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఒక వెంచర్‌లో చేరారు. సమూహంలోని సభ్యులను డిప్యూటీ కమీషనర్ నియమించారు దిగుమతిదారులు వారి భాగస్వామ్యాన్ని స్వేచ్ఛా సంకల్పంతో నిర్వహించడం సాధ్యం కాదు కానీ అది బలవంతంగా జరిగింది మరియు అందువల్ల వారు చట్టం యొక్క అర్థంలో "వ్యక్తుల సంఘం" కాదు. హైకోర్టు ఎలాంటి సూచన చేయాల్సిన అవసరం లేని వివిధ కేసులను ప్రస్తావించింది మరియు వాటిపై ఆధారపడింది.

వ్యక్తుల సంఘాన్ని ఏర్పరుచుకోవాలనే విషయమై ఈ న్యాయస్థానం ఆదాయపు పన్ను కమీషనర్ , బొంబాయి నార్త్ వర్సెస్ ఇందిరా బాలకృష్ణ ([1960]3 S. C. R. 513) మరియు మొహమ్మద్, నూరుల్లా v. ఆదాయపు పన్ను కమిషనర్ ([1961] 3 SCR513)జనవరి 18, 1961న నిర్ణయించబడింది. వ్యాపారం ఒక యూనిట్‌గా మరియు మరణించిన మొహమ్మద్ ఒమర్ సాహిబ్

యొక్క వారసులుగా ఉన్న అన్ని పక్షాల సమ్మతితో మరియు వారి మధ్య అడ్మినిస్ట్రేషన్ దావా పోరాడుతున్న కాలంలో న్యాయస్థానాలలో జరిగింది. ప్రస్తుత కేసులో ట్రిబ్యునల్ ప్రతివాది నిర్వహించే వ్యాపారం అయిన వస్త్రం దిగుమతి మరియు పంపిణీ ఉమ్మడి ప్రాతిపదికన జరుగుతుందని గుర్తించింది. కొనుగోళ్లు ఉమ్మడిగా ఉన్నాయి ; కాబట్టి అమ్మకాలు మరియు లాభాలు ఉమ్మడి ప్రాతిపదికన నిర్ధారించబడ్డాయి మరియు సమూహంలోని ప్రతి సభ్యుడు అందించిన మూలధనం ప్రకారం పంపిణీ చేయబడ్డాయి. ఈ అన్వేషణ వాస్తవంగా ప్రతివాదిని "వ్యక్తుల సంఘం "గా చేస్తుంది మరియు జిల్లాలో వస్త్రాన్ని దిగుమతి చేసుకోవడానికి మరియు పంపిణీ చేయడానికి జిల్లా డిప్యూటీ కమీషనర్ గ్రూపును ఏర్పాటు చేసి సభ్యులను నియమించినందున వ్యాపారం కొనసాగింది , ఇలా వ్యాపారం నిర్వహించడంలో ఎటువంటి బేధము లేదు .

ప్రతివాది, దీనిని వివాదాస్పదం చేయలేదు , డిప్యూటీ కమిషనర్ రూపొందించిన పథకం పని చేసింది మరియు పథకం లోని పని, లాభాలను తెచ్చిపెట్టింది మరియు పథకం డిప్యూటీ కమిషనర్ యొక్క ఉదాహరణలో లేదా నియంత్రణలో ఉం డినను ఎటువంటి తేడా లేదు. ఇదే విధమైన నియంత్రణ సర్కార్ వాదనతో, మధ్యప్రదేశ్ & భోపాల్ కమీషనర్ ఆఫ్ ఇన్‌కమ్ టాక్స్‌లో జె. , వ్యాస్ మరియు ధోతీవాలా ([1959]సప్. 1 SCR 39,43) ఈ క్రింది విధంగా గమనించారు:-

"ఈ పథకం పూర్తిగా డిప్యూటీ కమీషనర్ నియంత్రణలో ఉన్నందున మధింపుదారులు పథకంలో పని చేయడం ద్వారా వ్యాపారాన్ని కొనసాగించారని చెప్పలేమని ట్రిబ్యునల్ భావించింది. మదింపుదారులు వారిచే పథకం ద్వారా నిర్వహించబడుతున్న వ్యాపారం యొక్క నియంత్రణ వాస్తవంగా డిప్యూటీ కమిషనర్ నిరోధించగలరని మేము చూడలేకపోతున్నాము. మా దృష్టిలో , మధింపుదారులు ఒక నిర్దిష్ట పద్ధతిలో వ్యాపారం చేయడానికి మాత్రమే అంగీకరించినట్లు తెలుస్తుంది ."

మేము ఈ పరిశీలనతో గౌరవప్రదమైన ఒప్పందంలో ఉన్నాము. మా దృష్టిలో ప్రతివాది వ్యక్తుల సంఘం. వ్యక్తులు మరియు ఆదాయపు పన్ను మరియు అదనపు లాభాల పన్నుకు సరిగ్గా అంచనా వేయబడ్డారు.

అందువలన అప్పీళ్లు ఖర్చులతో అనుమతించబడింది. ఒక వినికిడి రుసుము.

అప్పీళ్లు అనుమతించబడినది.